

Sygn. akt III CZP 103/12

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jacek Gudowski (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa A. M.

przeciwko A. Ł.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności,

na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 lutego 2013 r.,

na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego

przez Sąd Okręgowy

postanowieniem z dnia 9 października 2012 r.,

"Czy stronie przysługuje zażalenie na orzeczenie w przedmiocie częściowego umorzenia postępowania zawarte w wyroku w przypadku zaskarżenia przez tę stronę wyroku apelacją w części rozstrzygającej sprawę merytorycznie?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 16 lipca 2012 r. odrzucił apelację powódki A. M. w części dotyczącej orzeczenia o umorzeniu postępowania co do kwoty 38 747,66 zł, zawartego w punkcie trzecim sentencji wyroku tego Sądu z dnia 17 lutego 2012 r. Sąd ten uznał, że środek odwoławczy wniesiony przez powódkę w części odnoszącej się do postanowienia o umorzeniu postępowania zawartego w wyroku stanowi zażalenie, pomimo tego, że został zamieszony w apelacji, należało zatem zachować do jego wniesienia termin przewidziany dla zażalenia. Wniesienie zażalenia w terminie zastrzeżonym dla apelacji oznacza, że nastąpiło to po upływie ustawowego terminu i powoduje bezskuteczność tej czynności procesowej.

Przy rozpoznawaniu zażalenia od wyżej wskazanego postanowienia Sąd Okręgowy powziął poważne wątpliwości, którym dał wyraz w zagadnieniu prawnym przedstawionym Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podjęcie uchwały przez Sąd Najwyższy może nastąpić, jeśli przedstawione zagadnienie budzi poważne wątpliwości prawne, a jego wyjaśnienie jest niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 390 § 1 k.p.c.). Instytucja pytań prawnych ma charakter wyjątkowy, a norma prawna z art. 390 § 1 k.p.c. podlega wykładni ścisłej i wąskiej (por. uchwałę siedmiu Sędziów SN z dnia 30 kwietnia 1999 r., III CZP 62/98, OSNC 1999, nr 10, poz. 166.). Obowiązkiem sądu przedstawiającego pytanie prawne jest wykazanie, na czym polegają jego wątpliwości i dlaczego uważa je za poważne. Określenie, że istnieją „poważne” wątpliwości” oznacza, że przedstawione zagadnienie wywołuje pryncypialne wątpliwości natury prawnej o charakterze obiektywnym, które nie dadzą się usunąć przy wykorzystaniu elementarnych metod wykładni (post. SN z 27.06.2008 r., III CZP 25/08, OSNC 2009, nr 9, poz. 127; post. SN z 9.05.2008 r., III CZP 26/08, post. SN z 26.10.2011 r., III CZP 59/11, niepubl., post. SN z 16.05.2012 r., niepubl.). Taka sytuacja w rozpoznawanej sprawie nie zachodzi. Zagadnienie przedstawione w pytaniu prawnym sprowadza się do

pytania, czy stronie przysługuje zażalenie na orzeczenie o częściowym umorzeniu postępowania, zawarte w wyroku, w przypadku zaskarżenia przez tę stronę wyroku apelacją w części rozstrzygającej sprawę merytorycznie. Wyjaśnienie tej wątpliwości wynika wprost z treści art. 394 § 1 k.p.c. w związku z art. 367 k.p.c. W świetle niekwestionowanego stanowiska doktryny oraz judykatury, o rodzaju i dopuszczalności środka odwoławczego decyduje przedmiot rozstrzygnięcia, a nie forma orzeczenia. Środkiem odwoławczym od postanowienia w przedmiocie częściowego umorzenia postępowania zawartego w wyroku jest zażalenie, które winno być wniesione z zachowaniem reguł procesowych, które wiążą się z tym środkiem. Zatem oczywistym jest, że stronie przysługuje zażalenie na orzeczenie w przedmiocie częściowego umorzenia postępowania zawarte w wyroku w przypadku zaskarżenia przez tę stronę wyroku apelacją w części rozstrzygającej sprawę merytorycznie (zob. m.in. uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z 6 marca 1972 r., III CZP 27/71, OSNC 1973, nr 1, poz. 1; postanowienie Sądu Najwyższego z 24 czerwca 1976 r., II CZ 23/76, OSNC 1977, nr 3, poz. 51 oraz uchwałą składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 26 lutego 1968 r. III PZP 44/67, OSNCiP 1968, z. 8-9, poz. 130). Nie znajduje oparcia ani w doktrynie ani w judykaturze alternatywna koncepcja przedstawiona przez Sąd Okręgowy, zgodnie z którą środek zaskarżenia przysługujący stronie od orzeczenia o częściowym umorzeniu postępowania zawartym w wyroku przybiera postać apelacji. Nie jest trafne założenie, iż rodzaj środka zaskarżenia przysługującego stronie jest pochodną nie tyle przedmiotu rozstrzygnięcia, co jego formy. W sytuacji, w której brak jest obiektywnie wątpliwości co do możliwości wystąpienia odmiennych ocen zaprezentowanego problemu, a prezentowana w uzasadnieniu postanowienia o przedstawieniu zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu koncepcja jest stworzona wyłącznie na potrzebę skonstruowania pytania prawnego, nie można zasadnie twierdzić, że zagadnienie budzi poważne wątpliwości. Uzasadnia to odmowę podjęcia uchwały.

Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.